

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

8 April 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad,
Excursie van 09.00 tot 14.30 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam

English name

Scientific name

Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>
Dodaars	Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>
Pijlstaart	(Northern) Pintail	<i>Anas acuta</i>
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>
Nonnetje	Smew	<i>Mergellus albellus</i>
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>
Zeearend	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Torenavalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>
Scholekster	Oystercatcher	<i>Haematopus ostralegus</i>
Kluut	Avocet	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Bontbekplevier	Great ringed Plover	<i>Charadrius hiaticula</i>
Kleine plevier	Little ringed Plover	<i>Charadrius dubius</i>
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>
Bonte strandloper	Dunlin	<i>Calidris alpina</i>
Kemphaan	Ruff	<i>Philomachus pugnax</i>
Wulp	Eurasian Curlew	<i>Numenius arquata</i>
Tureluur	(Common) Redshank	<i>Tringa totanus</i>
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>
Kleine mantelmeeuw	Lesser Black-backed Gull	<i>Larus fuscus</i>
Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>
Turkse tortel	Collared Dove	<i>Streptopelia decaocto</i>
IJsvogel	(Common) Kingfisher	<i>Alcedo atthis</i>
Oeverzwaluw	Sand Martin	<i>Riparia riparia</i>
Boerenzwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>
Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>
Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Heggemus	Dunnock	<i>Prunella modularis</i>
Blauwborst	Bluethroat	<i>Luscinia svecica</i>
Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>
Grote lijster	Mistle Thrush	<i>Turdus viscivorus</i>
Rietzanger	Sedge Warbler	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Cetti's zanger	Cetti's Warbler	<i>Cettia cetti</i>
Zwartkop	Blackcap	<i>Sylvia atricapilla</i>
Fitis	Willow Warbler	<i>Phylloscopus trochilus</i>
Tjiftjaf	Chiffchaff	<i>Phylloscopus collybita</i>
Baardman	Bearded Tit	<i>Panurus biarmicus</i>
Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>
Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>
Staartmees	Long-tailed Tit	<i>Aegithalos caudatus</i>
Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>
Gaai	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>
Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>
Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>
Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>
Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>
Kneu	Linnet	<i>Carduelis cannabina</i>
Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>
..
66	0	66

Soorten waargenomen /
Species observed

(H) = Alleen gehoord /
Heard only

Total

Opmerkelijk: excursies
Weer: Beaufort

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Wanneer je een excursie naar de Oostvaardersplassen doet en achteraf vaststelt of deze wel of niet succesvol was, dan was het vandaag wel én niet succesvol. Ja, we hebben veel gezien, een lijst van 66 soorten is mooi. Maar we hebben bijna alle tijd buiten de Oostvaardersplassen doorgebracht. Lees maar. Meteen nog binnen Amsterdam een Turkse Tortel.

Gebied zuidwest van Almere, (niet genummerd, links beneden net buiten de kaart). Uitkijkend naar Amsterdam, het eiland Pampus, het keileembultje waar Muiderberg op ligt. Achter ons landschapskunst, het markeert de plek waar een scheepswrak is ontdekt, onderzocht en vervolgens, *in situ*, is achtergelaten, bedekt met extra grond. Er zit geen pot met goud meer in. Het gedeelte rond de windmolens heeft meestal Grauwe Ganzen en Buizerd. Soms een Vos. Bij Pampushaven, een voormalige werkhaven liggen vier blauwe drijvende huizen. Altijd even opletten hier. Soms Krooneend en in de winter meerdere soorten eenden, waaronder zaagbekken. Volg de borden naar nog een voorbeeld van landschapskunst: "Garden of Love and Fire" Deze landschapskunst is ontworpen door dezelfde architect, Daniel Libeskind, die de Freedom Tower heeft ontworpen, gebouwd op Ground Zero, de plaats van het WTC in New York. Bij de mestvaalt in de buurt (even verder rijden, scherp rechts zijweg nemen, en dan na honderd meter) vaak zangvogels aan het foerageren op de aanwezige insecten, Witte en Gele Kwikstaart, Grote Lijster, Roodborsttapuit: Bij de blauwe huizen maken we een tweede stop. De eerste levert niet veel meer op dan meerdere tientallen Fuut en wat Aalscholvers. Hier zien we Witte Kwikstaart, Grote Zilverreiger, Kuifeend en Rietgors. Een Buizerd aan de binnenbocht van de dijk neemt er het gemak van. Bestudeert de lunchkaart. We rijden naar de mestvaalt, daar zit alleen een Witte Kwik, en er vliegt een Grote Lijster vandaan. In de bomen achter de vaalt ook Gaai, voorheen uit Vlaanderen. Dan door de buitenwijken van Almere naar:

Natte Graslanden (19) Iets meer dan een vierkante kilometer, aan drie kanten te bezichtigen vanaf fietspaden en vanachter kijkschermen. Voormalig weidegebied, nu beschermd. Meest interessant in lente en herfst. Droogt in de zomer soms te ver uit. Open grasland met ondiepe plassen en slootjes. Veel waadvogels, maar ook soms jagend Zeearend, Havik en Sperwer. Watersnip, en meerdere soorten eenden, Dodaars en soms Geoorde Fuut op het water. De struiken op de dijk herbergen veel zangvogels, maar deze verstoppelen zich vaak goed. In de wilgen aan de zuidkant van het fietspad veel sporen van Bever: Eerst lopen we richting dijk, een kort stukje. Tjiftjaf en Fitis laten zich horen. Dan komt er een echt donkere bui aan en we lopen snel richting de eerste hut, want die heeft een afdak. Sporen van Bever zijn evident, een boom van een meter of zes ligt half op het pad. We zijn net op tijd voordat het echt gaat regenen. Maar vanuit de hut zien we soort na soort. Brandgans, Kievit, Bontbekplevier, Kemphanen en -hennen, Wintertaling, Slobeend, een mooie Pijlstaart, een jodelende Dodaars, een voorbijschietende Spreeuw, Cetti's Zanger die vlak naast de hut riedelt, Smienten en Tureluur, en ineens paniek. Een jeugdige schuurdeur komt op ons af; Zeearend. Die gaat op 200 meter afstand zitten. Ganzen beginnen op te dringen, ze zijn met velen en weten dat ze snel genoeg zullen zijn, zolang ze niet verrast worden. De Zeearend vliegt op en even later komt er ook een volwassen vogel die in de buurt landt. Wow. Op de terugweg Groenling en Zwartkop in de struiken naast het pad. En koffie bij de auto.

Kwelwater (15) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Ernaast gelegen op een van de laagste punten van Zuid Flevoland enkele hectares ondiep water. Een plas die misschien iets ondieper wordt in de zomer, maar nooit opdroogt. Tegen de herfst is het waterpeil vaak laag en waadvogels foerageren dan in de vrijgekomen modder. Kluut, Tureluur, Witgat, Watersnip. Enorm rietveld naast de plas. Als we Blauwborsten zien of Baardmannen dan is het hier: Hoe vaak probeer je deze plek niet en moet een buitenlandse klant het doen met een korte, vluchtige waarneming. Maar nu, langdurende waarnemingen van Rietgors, Blauwborst en Baardman, en -vrouw. En dat voor klanten die binnen een uurtje hier kunnen zijn. We genieten met volle teugen, het blijft niet bij telkens één beest, maar ook van koppeltjes. De Blauwborst hipt in beeld naast de Rietgors, die op de modderbodem naar iets eetbaars zoekt. In en uit beeld, maar uiteindelijk heeft iedereen deze witgesterde vorm gezien. Die hoort hier dus, het is niet de Scandinaviër.

Trekvogellandje (18) Een stukje land dat nooit ergens toe heeft

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

gediend. Nu ingericht als een plas-draslandje. Valt in de zomer droog, maar wanneer er water zichtbaar is dan zitten er vaak veel vogels. Zwarte Ibis, Kleine Zilverreiger, Roerdomp en Ooievaar zijn hier gezien. Ook in de bosjes tussen het veld en de sluis verschillende zangvogels: Zanglijster, Groenling, Fitis, Tjiftjaf, Kneu en Braamsluiper, Grasmus, Putter en Nachtegaal : Vlak voor dit punt scoren we Nonnetjes. Eerst alleen een vrouwtje, maar kort erna ook een stelletje. Hij, prachtig door een Japanner ontworpen, zij, in een leuk ensemble van bruin en grijs, met wat witte accenten op de vleugels. Je kan niet alles hebben; Nachtegaal, Braamsluiper, Grasmus en Zanglijster zien we vandaag niet, de andere zangvogels zien we wel, zij het heel kort voor Putter. Grote Zilverreigers en Boerenwaluw, een Tureluur. Een Staartmees speelt verstoppertje in een Gagel. Een Tjiftjaf zit ook in die struik en dan kijken we soms niet naar de goede soort, een beetje verwarring, want er zit geen geel-groen in een Staartmees. Eigenlijk is het al bijna einde excursie, want we hebben veel tijd gebruikt (niet: verloren!) in de Natte Graslanden. Toch het rondje afmaken, want er is nog meer te zien en te vertellen.

Parking Zuid (16) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Naast de dijk is er een tien meter brede rietrand, natuurlijk afhankelijk van seizoen een kans op Blauwborst, Waterral, maar vaak doortrekkende vogels, de Oostvaardersdijk is een trekroute voor zangvogels maar ook voor Koekoek, Boomvalk, Sperwer. Het blijft hier opletten. In het ondiepe meer staat een lange rij struiken die als broedkolonie dienen voor Aalscholvers, maar ook voor Lepelaar en zeker als roest voor deze soorten en Grote Zilverreiger : Doorrijden.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen : Een korte stop, om even wat meeuwen te scoren. Kok- en Storm-. Even verder komt een man Bruine Kiekendief ons tegemoet. Kort, maar goed in beeld. De aantallen Fuut op het IJsselmeer zijn groot. Ook Krakeend en Meerkoet.

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : Alleen Kuifeend, twee Knobbelzwanen, wat Grauwe Gans en dan ben je er wel. We nemen hier ook niet veel tijd. Toch passeren er in luttele tijd wel tien of twaalf motoragenten. Uitje van de brigade, of een ernstig ongeval? Langs de Knardijk verder naar het bezoekerscentrum voor enig sanitair gemak. Dan door naar het volgende punt:

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er vanoudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: Veel eenden, veel Brandganzen. En ook de IJsvogel. We zien ook Kleine Plevier, zonder vleugelstreep en met een beetje minder zwart dan de Bontbekplevier die we eerder zagen. Te ver weg voor de gele oogring.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er om heen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Een paar duizend grasmaaiers in de vorm van Edelherten, Heck-runderen en Konik (-paarden) heeft huisgehouden, de meeste bomen zijn weg. Een Witte Kwikstaarten-paar zit net buiten het hek. Nestelen binnen de grenzen van het park is gedoemd, te veel

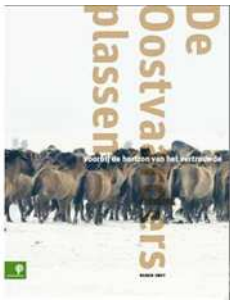
RAFIKI BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

Vossen die je te duidelijk kunnen zien zitten. En zo heeft 85% van de voormalige broedvogels geredeneerd. Die zijn pleite. Een Kerkuil in een depri-bui is tegen de trein gevlogen, de wind blaast een dode vlerk heen en weer. Duizenden Brandganzen vieren het leven, zich voorbereidend op de trek naar het noorden, en een beetje voortplanting in een drasse, koude toendra met te veel muggen. Dat de excursie is uitgelopen was geen straf vandaag, het verkeer is rustig en Amsterdam wordt zonder problemen bereikt.

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodembodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever: Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkheuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door: